

IDEJNA ZASNOVA REVITALIZACIJE KOMPLEKSA NEKDANJE STEKLARSKE NOVE V ROGAŠKI SLATINI

Nana Kamenšek | UL FA | EMŠ Arhitektura | Ljubljana | Magistrsko delo | 2023/2024
mentor: prof. dr. Alenka Fikfak u. d. i. a. | somentor: doc. Aleksander Ostan u. d. i. a.

Steklarstvo je močno zakoreninjeno v identiteto Rogoške Slatine in okolice. Razvoj obrti sega v 17. stoletje, ko je začela nastajati potreba po steklenicah za polnjenje mineralne vode. Nekdanje glažute je nadomestila Steklarna Rogoška, čez čas še Steklarska nova, ki je bila sprva namenjena za praktično izobraževanje mladih steklarjev, kasneje pa je prerasla v manjšo proizvodnjo stekla, kjer so sodelovali številni znani oblikovalci. Svoja vrata je po stečaju zaprla leta 2009 in vse od takrat objekt stagnira. Prostor spada pod funkcionalno degradirano območje, kar onemogoča razvoj sosednjega objekta, v katerem se nahaja Šolski center Rogoška Slatina (ŠCRS), kjer pa med drugim izobražujejo prav mlade steklarje.

Revitalizacija obravnavanega območja temelji na prenovi obstoječega objekta nekdanje Steklarske nove ter preureditvi nekdanjega parkirišča v parkovno ureditev s paviljonom. Prenova obstoječega objekta predvideva umestitev novega programa v smeri ustvaritve kreativnega laboratorija, v katerem bi vsi uporabniki raziskovali, se izobraževali in ustvarjali. V tem sklopu se prav tako predvidi izgradnjo paviljona, ki ne služi le kot vabljiva vstopna točka v obravnavan prostor, ampak tudi v namene promocije izdelkov steklarjev ter medgeneracijskega druženja.

OPIS PROBLEMA

V Sloveniji lahko zasledimo mnogo primerov funkcionalno degradiranih območij. Ta s svojo zapuščeno podobo navadno razvrednotijo vizualno podobo mesta ter ustvarjajo negativen odnos oziroma občutke do njim bližnjih prostorov. A ker se obenem soočamo tudi s povečano prostorsko stisko in posledičnimi vedno večjimi posegi v naravo, predstavljajo omenjena območja velik potencial nadaljnjega prostorskega razvoja. S prenovo zapuščenih objektov in vnašanjem novih programov lahko dosežemo revitalizacijo prostora, s čimer zapostavljenemu in pozabljenemu prostoru vdahnemo novo življenje.

Eno izmed omenjenih funkcionalno degradiranih območij predstavlja tudi območje nekdanje Steklarske nove v Rogoški Slatini. Prav s prenovo obstoječega objekta, ustvarjanjem novega programa ter dodajanjem novih dejavnosti v prostor se želi doseči celovita revitalizacija degradiranega območja. Predlog revitalizacije obravnavanega območja bi predstavljal vzgled trajnostnega ravnanja z vedno bolj omejenim prostorom za vse potrebe človeštva. S tem pa bi potencialno spodbudil tudi povečano uporabo metod prenove, revitalizacije ter uporabe že grajenega prostora namesto nadaljnjega potratnega ravnanja z omejenim naravnim okoljem.

PRIČAKOVANI REZULTATI

Cilj magistrske naloge je podati rešitev za celovito revitalizacijo funkcionalno degradiranega območja nekdanje Steklarske nove. Rešitev je pogojena z ustrezno prenovo zanemarjenega objekta, izbiro primernegega programa v namene ponovnega oživljanja steklarskega poklica ter z novo prostorsko zasnovo zunanjega prostora s postavitvijo paviljona. Doseganje pričakovanih rezultatov bi omogočilo, da obravnavano območje postane prostor druženja, izobraževanja ter dela za različne generacije in uporabnike.

VIZIJA RAZVOJA OBRAVNAVANEGA PROSTORA

POVEZANOST Z MESTOM

Lokacija obdelave je oddaljena od glavne ceste. Je območje, ki ima zaradi vizualne degradacije velik vpliv na dojemanje tega prostora pri ljudeh. Z vizualno nadgradnjo objekta in okolice ter s programom bi ta že od daleč privabil opazovalca v prostor.

PONOVNA UPORABA INDUSTRIJSKEGA OBJEKTA

Zaradi svoje konstrukcijske odprtosti tlorisa ima možnosti prenove v različne nove sodobne vsebine. Prav tako ponovna uporaba in obnova zgodovinskih stavb ohranja obrtno tradicijo. Objekt je nekoč s svojo izgradnjo že pustil zarezo v okolju, zato ga je smotno ponovno uporabiti.

SODELOVANJE S STEKLARNO ROGAŠKA

Obiskovalci Steklarne Rogoška si lahko ogledajo delček proizvodnje stekla, ne morejo pa narediti svojega izdelka in se še natančneje podučiti o samem proizvodnji stekla. Tako bi se Steklarna Rogoška lahko povezala s šolskim centrom in kreativnim laboratorijem stekla ter obiskovalcem nudila delavnice iz ustvarjanja s steklom.

POVEZANOST OBRAVNAVANEGA PROSTORA

Trenutno je obravnavan prostor razdvojen s cesto na dva dela. Cesta je slepa ulica, ki napaja Šolski center Rogoška Slatina ter okoliške domove. Cestišče bi se pomaknilo na rob parcelne meje ob železniško progo. S tem bi se pridobil velik zelen povezan prostor.

RAZŠIRITEV ZELENEGA PASU

Nekdanje parkirišče pod Steklarsko novo in šolskim centrom Rogoška Slatina bi se uredilo v park. Dreved pri policijski postaji bi se nadaljeval in prerasel v zeleni pas. Park bi bil namenjen obiskovalcem steklarskega laboratorija, dijakom šolskega centra in domačinom.

VZAJEMNO SODELOVANJE

Pomembno je, da bi se ponovno vzpostavilo sodelovanje med šolo in novim kreativnim laboratorijem stekla. Steklo je tradicija kraja, ki jo je potrebno ohranjati in predajati našim zanamcem.

AMBIENTI NOVEGA STANJA ZUNANJE UREDITVE

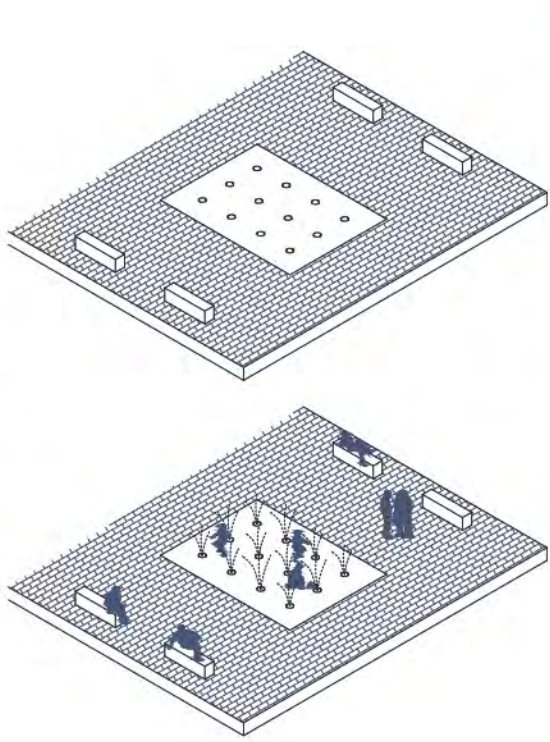
1. ZUNANJE IGR伊ŠE

Na ravninskem delu za objektom šole se v prostor umesti zunanje igrišče za mali nogomet. V hrib, ki obdaja igrišče, se na severni strani umesti objekt z garderobama in shrambo. Na nasprotni južni strani hriba, se v hrib vkomponirajo tribune. Zaradi odsotnosti bližje športne infrastrukture se igrišče lahko uporablja za ure športne vzgoje ob lepem vremenu kot večnamenska površina.

2. FONTANA

Fontana primarno predstavlja tako interesno točko druženja v prostoru kot tudi objekt hlajenja v vročih mesecih. Sekundarno pa ponazarja element vode, ki ob steklu predstavlja glavni simbol Rogoške Slatine.

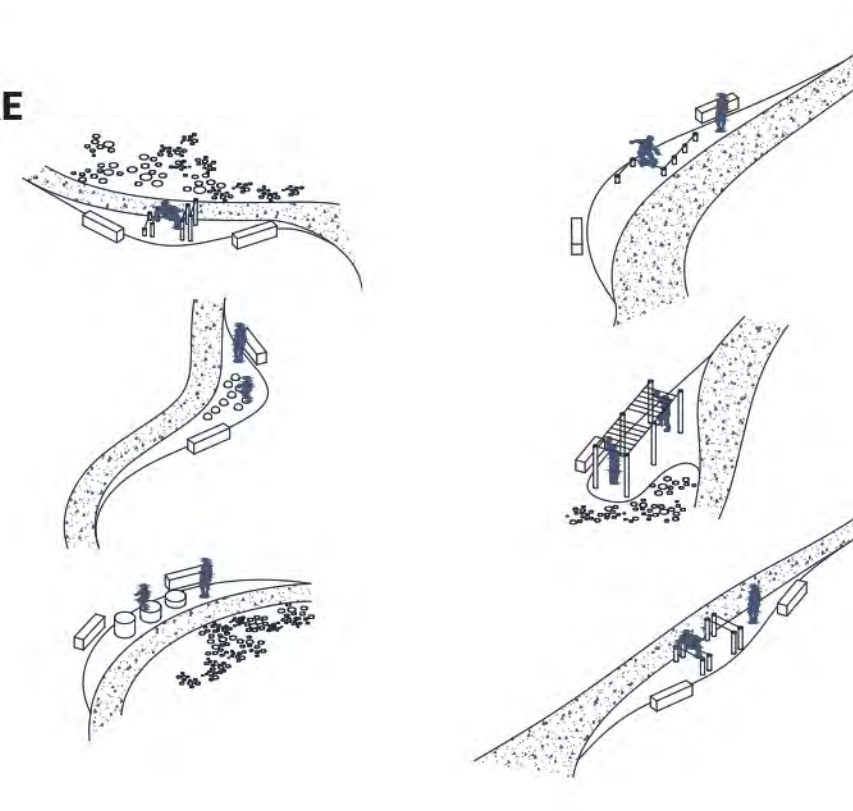
3. ZELENI AMFITEATER

Zeleni amfiteater izkoristi obstoječo neizkoriščeno brežino tako, da z umestitvijo zelenih teras ustvari prostor namenjen socialnim stikom v obliki šolskih dogodkov, učenja v naravi, medvrstniškega druženja ...

4. ZUNANJE FITNES TOČKE

Na posameznih odsekih poti po parku se v prostor umestijo zunanje fitnes točke, ki se strateško umestijo po celotnem obsegu poti, s čimer se spodbudi tako pretočnost uporabe naprav kot tudi uporabnost celotne poti. Zunanje fitnes točke služijo v namene rekreacije ter socialnega povezovanja.

RAZVOJ STAVBNEGA FONDA

OBSTOJEČE STANJE

NOVO STANJE

OBSTOJEČE

Šolski center Rogoška Slatina

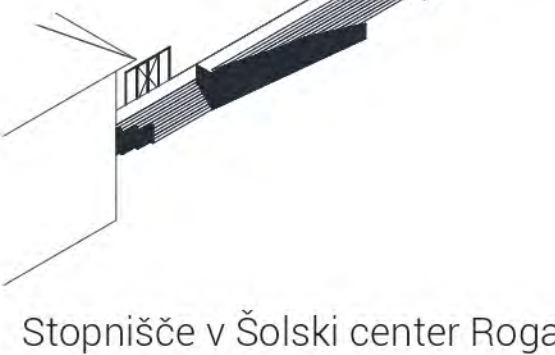

Šolski center Rogoška Slatina

ODSTRANITEV + NOVO

Vhoda v Šolski center Rogoška Slatina

Stopnišče v Šolski center Rogoška Slatina

REKONSTRUKCIJA

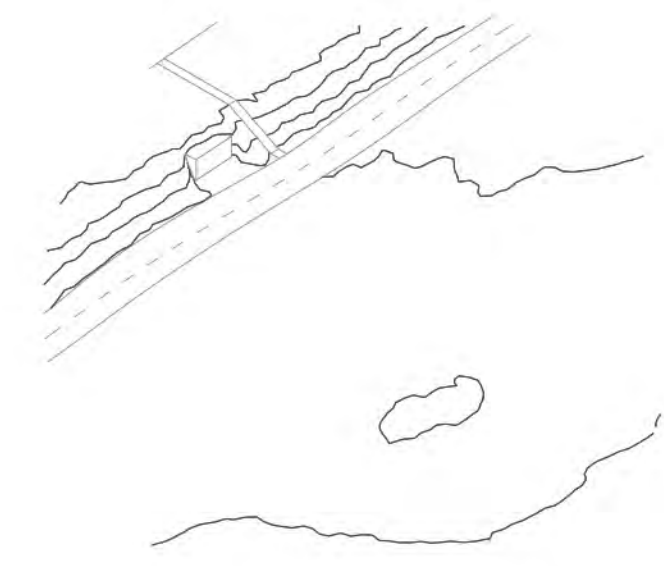

Nekdanja Steklarska nova

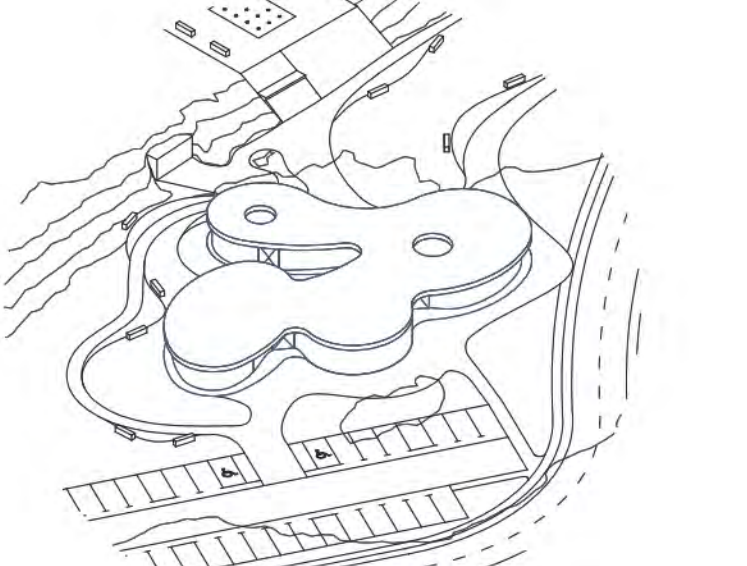

Kreativni laboratorij stekla

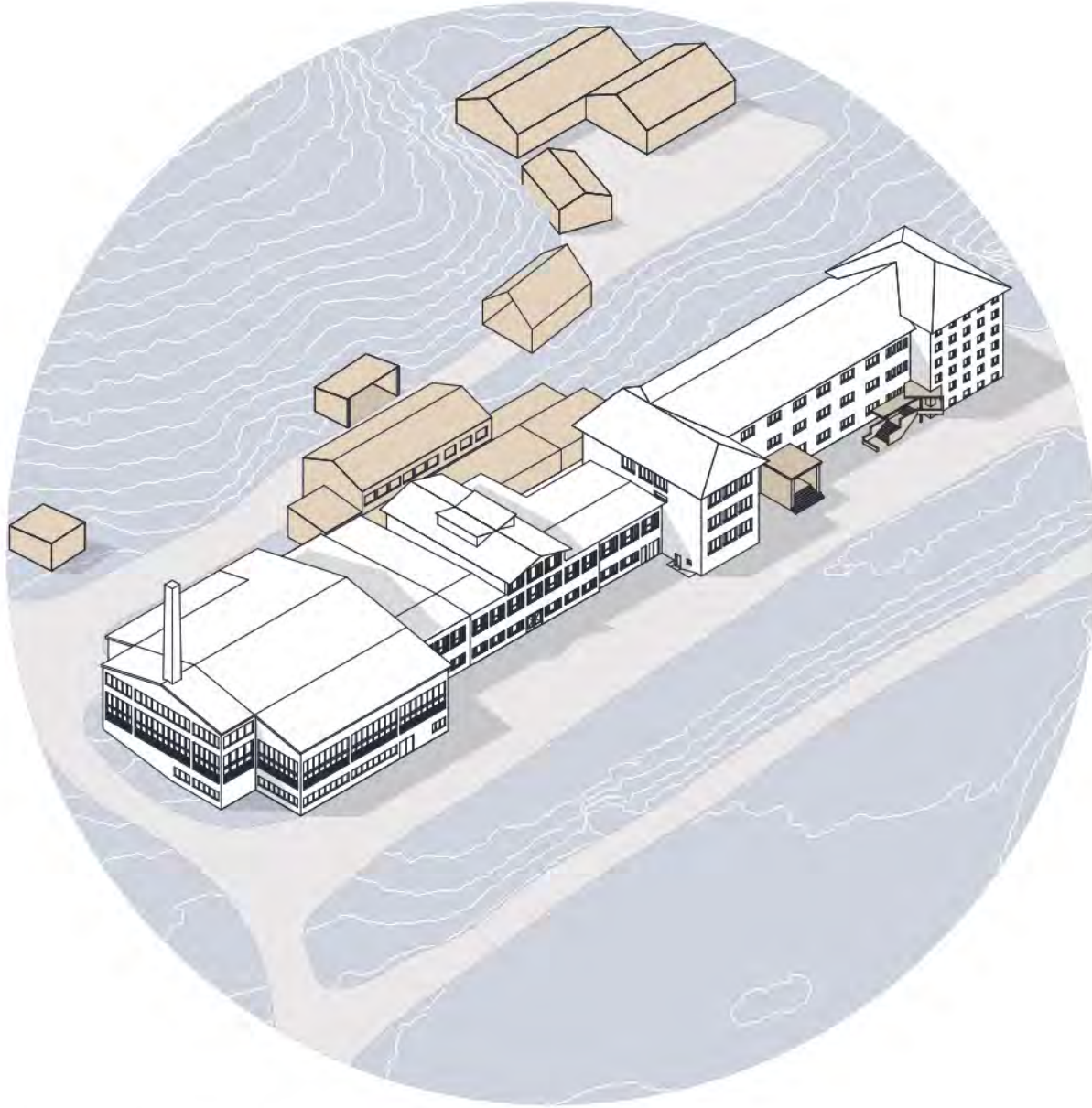
NOVO

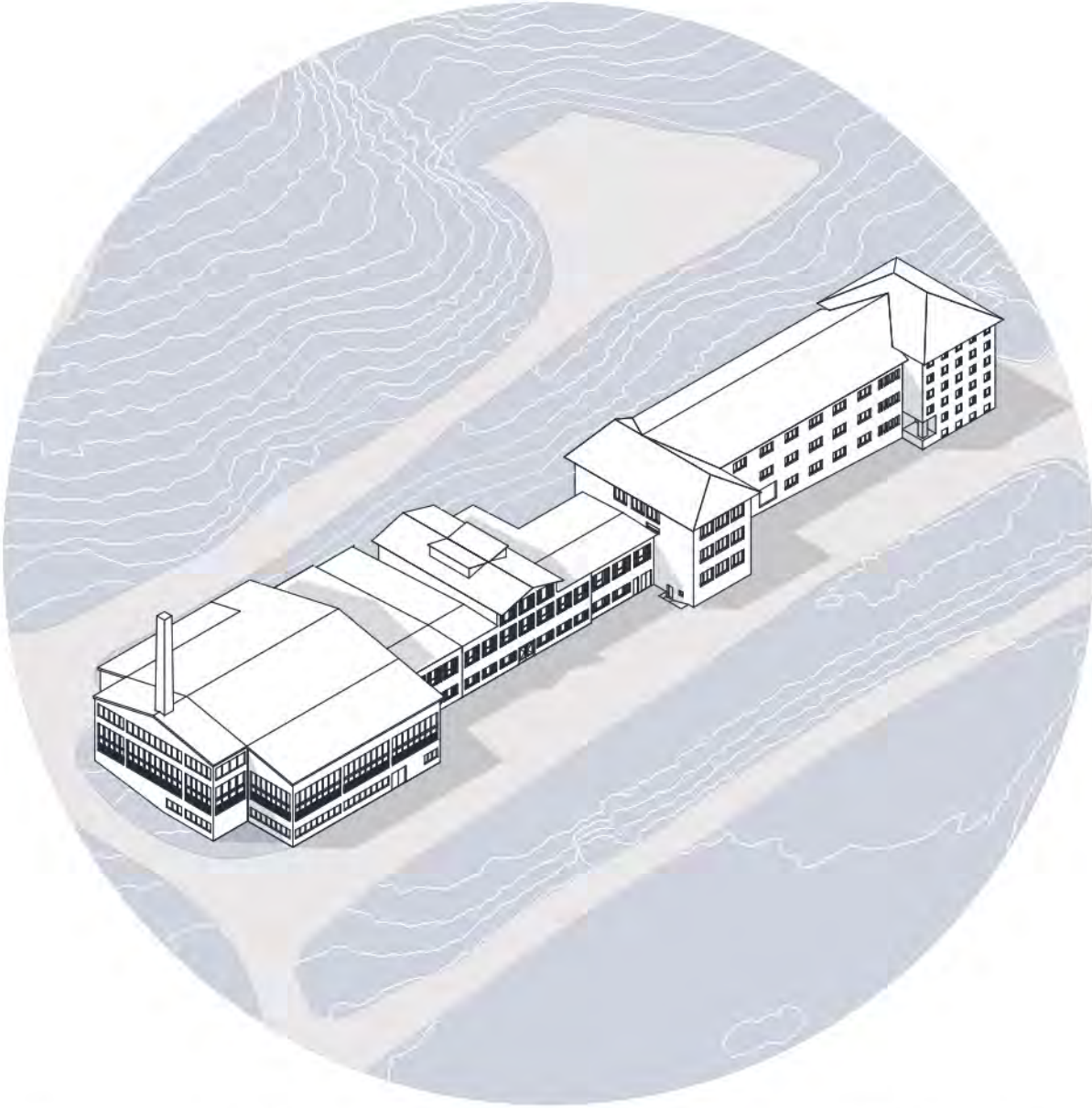
Nekdanje parkirišče Steklarske nove

Paviljon kreativnega laboratorija stekla

Aksonometrija obstoječega stanja - pred rušitvijo

Aksonometrija obstoječega stanja - po rušitvi okoliških objektov

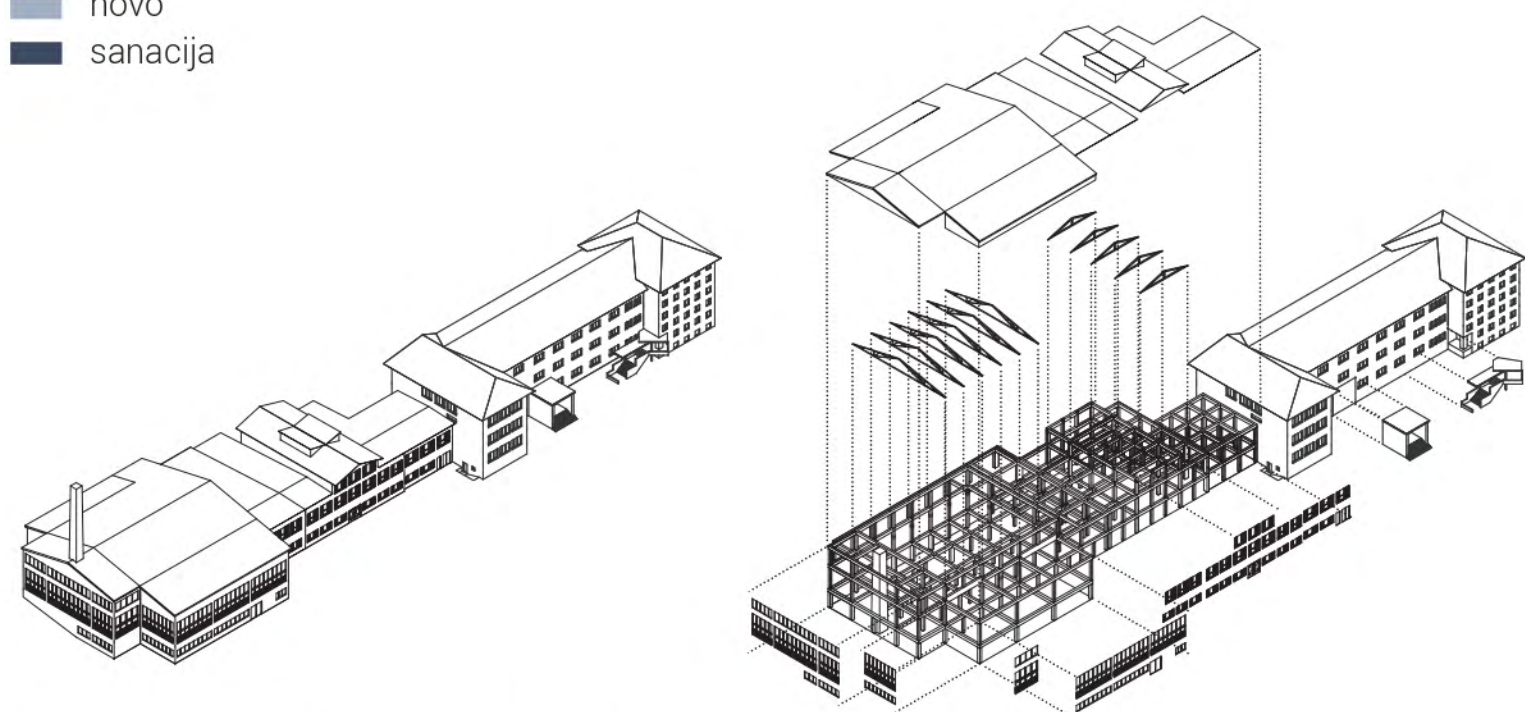
Aksonometrija novega stanja

Pogled na celotno območje proti vzhodu

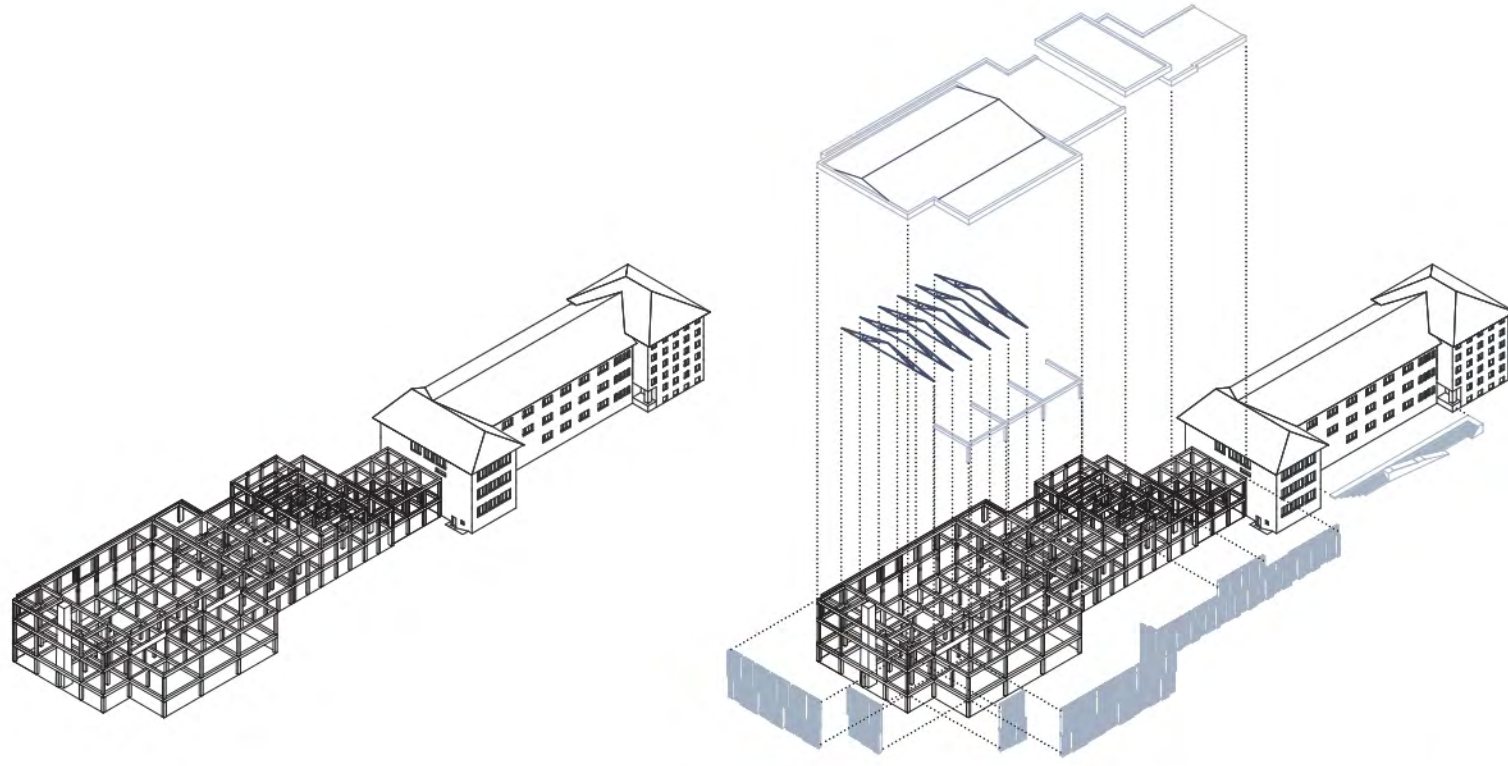
IDEJNA ZASNOVA REVITALIZACIJE

Legenda:
■ novo
■ sanacija

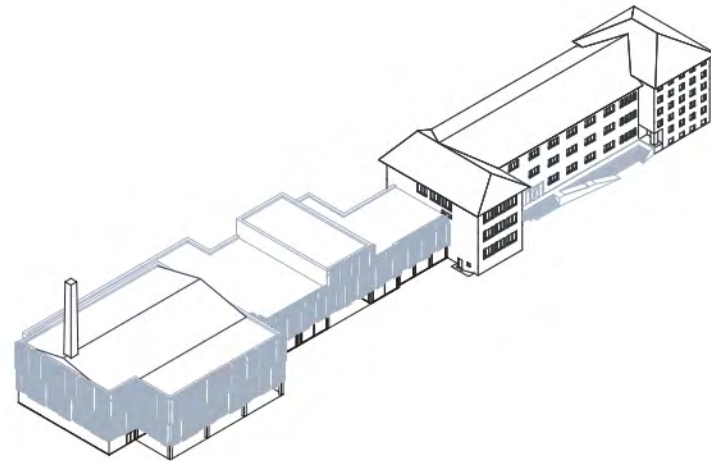

Stanje obravnavanega objekta brez predhodno kategoriziranih motečih elementov.

Odstanitev fasadnega ovoja do nosilne konstrukcije z dodatno odstranitvijo nosilne strešne konstrukcije in same dvokapne strehe. Nosilna strešna konstrukcija nad glavno dvorano se odstrani in renovira. Prav tako se odstranita oba stopnišča pred šolskim centrom ter dijaškim domom.

Renovirana strešna nosilna konstrukcija se vstavi nazaj nad glavno veliko dvorano. Preko nje se namesti nova dvokapna strešna kritina. Ostala streha se v namene sodobnejšega in bolj usklajenega videza predvidi kot ravna streha. Za zagotovitev dovoljšnjih višin prostorov se na zahodnem prizidku nadzida konstrukcija. Celotni fasadni ovoj se zamenja z novo zasteklitvijo in senčili.

Predviden izgled obravnavanega objekta po vseh predhodno opisanih korakih.

KONCEPT ZASNOVE PAVILJONA

Obris paviljona povzet po obliki dela steklene ogrice

Prosta krivina ogrice se preoblikuje v smiselne geometrijske krivine

Novo stanje - rekonstrukcija - zahodna fasada ponoči

PROGRAMSKA ZASNOVA

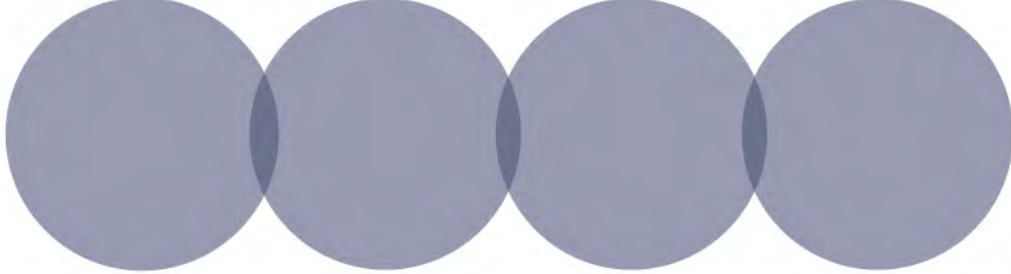
Programska zasnova v svojem širšem smislu temelji na medsebojnem povezovanju različnih dejavnikov in področij. Cilj programa je ustvariti prostor, ki služi kot prostor proizvodnje kot tudi prostor izobraževanja. Takšni večfunkcijski prostori omogočajo medgeneracijsko povezovanje delavcev, dijakov in obiskovalcev, kar na dolgi rok pozitivno vpliva predvsem na ohranjanje lokalne identitete prostora ter deficitarnega poklica steklarja.

V ožjem smislu pa programska zasnova temelji na ustanovitvi kreativnega laboratorija, v sklopu katerega se vsem ciljnim deležnikom ponudi celovito steklarsko doživetje. Obstoječi prostori se namenijo kreativnemu laboratoriju stekla, kjer bi se obiskovalci seznanili s steklom in se tudi sami preizkusili v izdelavi steklenih izdelkov. Pri tem bi jim pomagali dijaki steklarji Šolskega centra Rogaska Slatina, ki bi ob tem utrjevali svoje znanje.

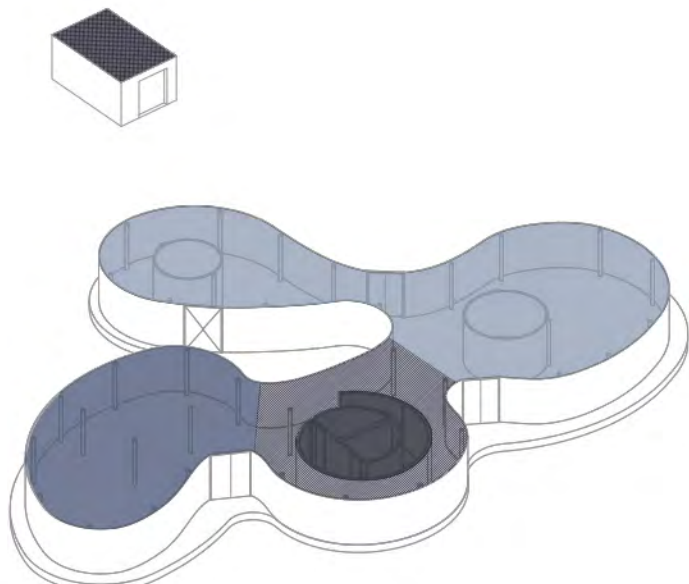
Kreativni laboratorij tako sestavljajo različni namenski prostori, med katerimi se med drugim predvidijo tri delavnice, namenjene pihanju, oblikovanju nad odprtim plamenom, brušenju, slikanju ter oblikovanju ravnega stekla. Predvidi se tudi večnamenska dvorana, ki bo služila različnim dogodkom, med drugim tudi predvajanju filmov o steklu ter živi predstavitvi pihanja stekla. Prav tako je predvidena knjižnica o steklu, v kateri bo možno prebrati raznoliko literaturo vezano na steklo in steklarstvo, obenem pa bo služila tudi kot potencialni prostor izobraževanja oziroma učenja. Predstavljanju izdelkov steklarjev se nameni galerija v pritličju, kjer bo možno podrobneje spoznavati tudi posamezne lastnosti stekla. V nekdanji slikarji v drugem nadstropju se predvidi prostor, namenjen studiju oblikovanja stekla za oblikovalce, ki bi želeli razvijati lastne steklene izdelke. Prostor bi vseboval vso potrebno opremo za izdelavo steklenih izdelkov.

Paviljon kot ločen objekt pa je namenjen prodaji steklarskih izdelkov ter kavarni.

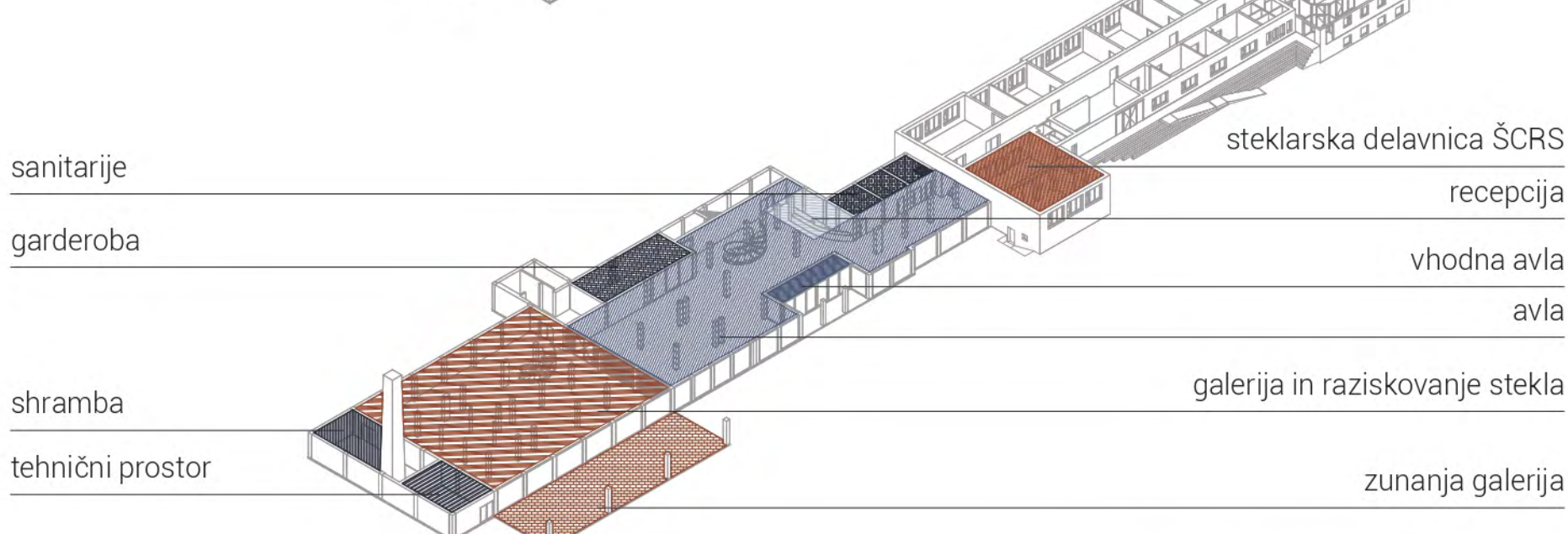
IZOBRAŽEVANJE DEFICITARNI MEDGENERACIJSKO IDENTITETA
POKLIC POKLIC SODELOVANJE PROSTORA

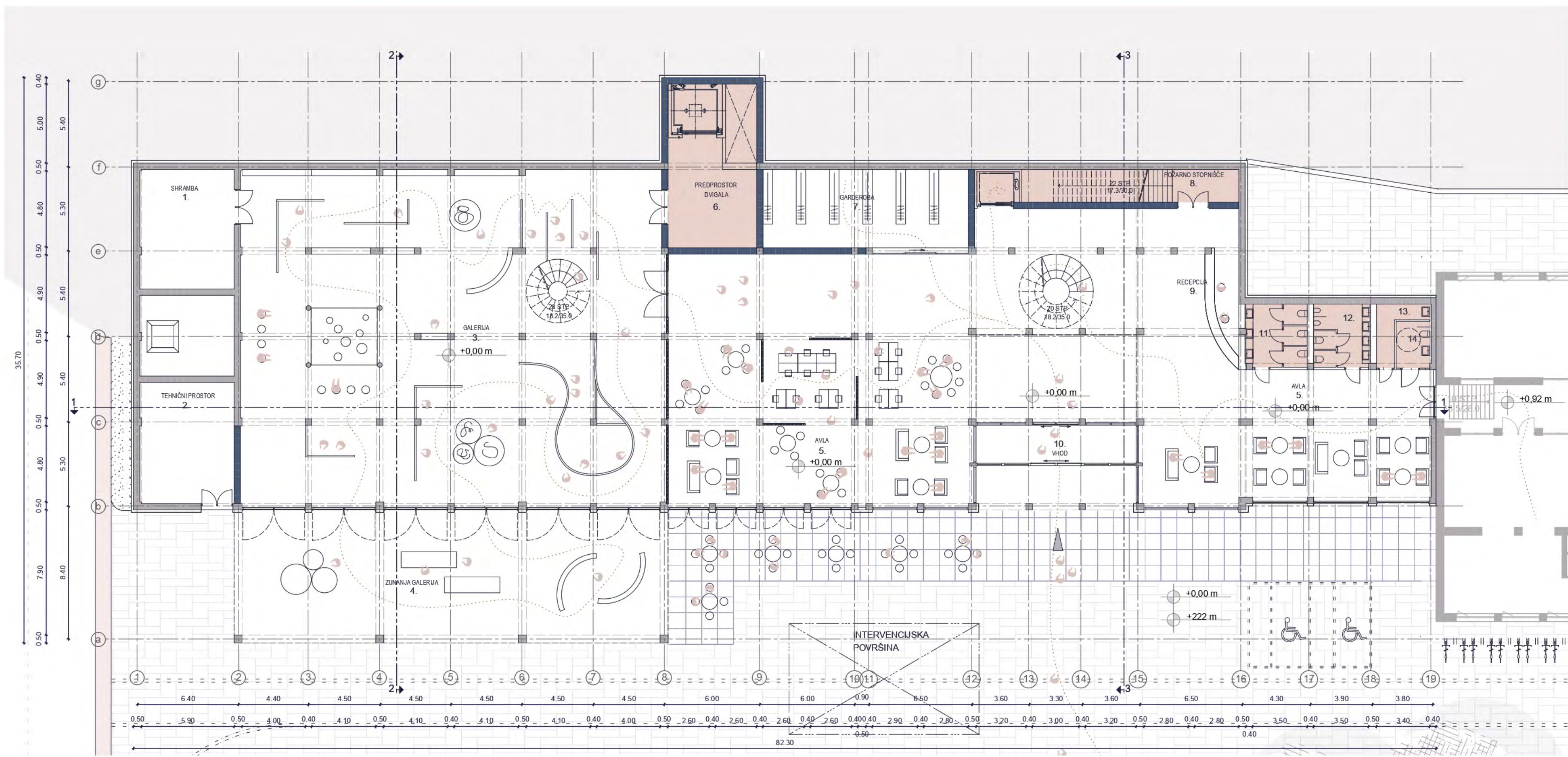
Programska zasnova paviljona

Programska zasnova paviljona aksonometrija

Legenda:
■ prostori povezani s steklarstvom
■ shrambe, garderobe, sanitarije
■ avle
■ recepcija

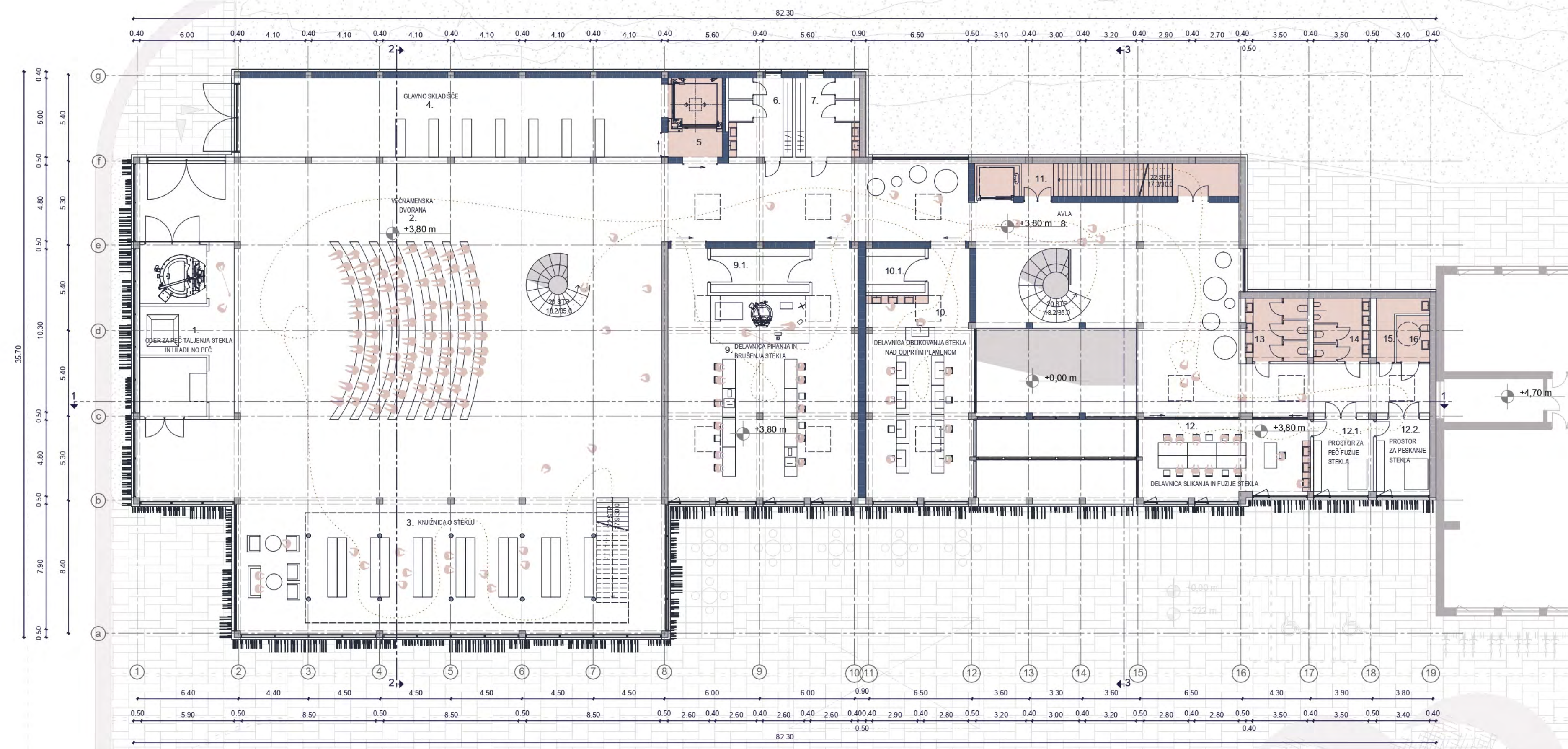

Galerija

Vhodna avla

PROSTOR	KVADRATURA m ²
1. shramba	44.32 m ²
2. tehnični prostor	45.52 m ²
3. galerija	555.10 m ²
4. zunanja galerija	228.16 m ²
5. avla	589.23 m ²
6. predprostor dvigala	27.72 m ²
7. garderoba	65.97 m ²
8. požarno stopnišče	34.63 m ²
9. recepcija	59.41 m ²
10. vhod	24.02 m ²
11. 2. sanitarje	15.01 m ²
12. m. sanitarje	13.46 m ²
13. shramba za čistila	6.85 m ²
14. sanitarje za invalide	6.24 m ²
	1717.26 m ²

Glavna dvorana

PROSTOR	KVADRATURA m ²
1. oder za peč taljenja stekla in hladilno peč	126.90 m ²
2. večnamenska dvorana	561.26 m ²
3. knjižnica o steklu	212.80 m ²
4. glavno skladišče	132.73 m ²
5. tehnično dvigalo	16.67 m ²
6. 2. garderoba	19.92 m ²
7. m. garderoba	19.92 m ²
8. avla	292.06 m ²
9. delavnica poliranja in brušenja stekla	162.14 m ²
10. delavnica oblikovanja stekla nad odprtim plamenom	91.19 m ²
10.1 shramba	10.46 m ²
11. požarno stopnišče	34.42 m ²
12. delavnica slikanja in fuzije stekla	50.71 m ²
12.1 prostor za peč fuzije stekla	17.15 m ²
12.2 prostor za pekarje stekla	15.29 m ²
13. 2. sanitarje	14.16 m ²
14. m. sanitarje	13.46 m ²
15. shramba za čistila	6.85 m ²
16. sanitarje za invalide	6.24 m ²
	1822.51 m ²

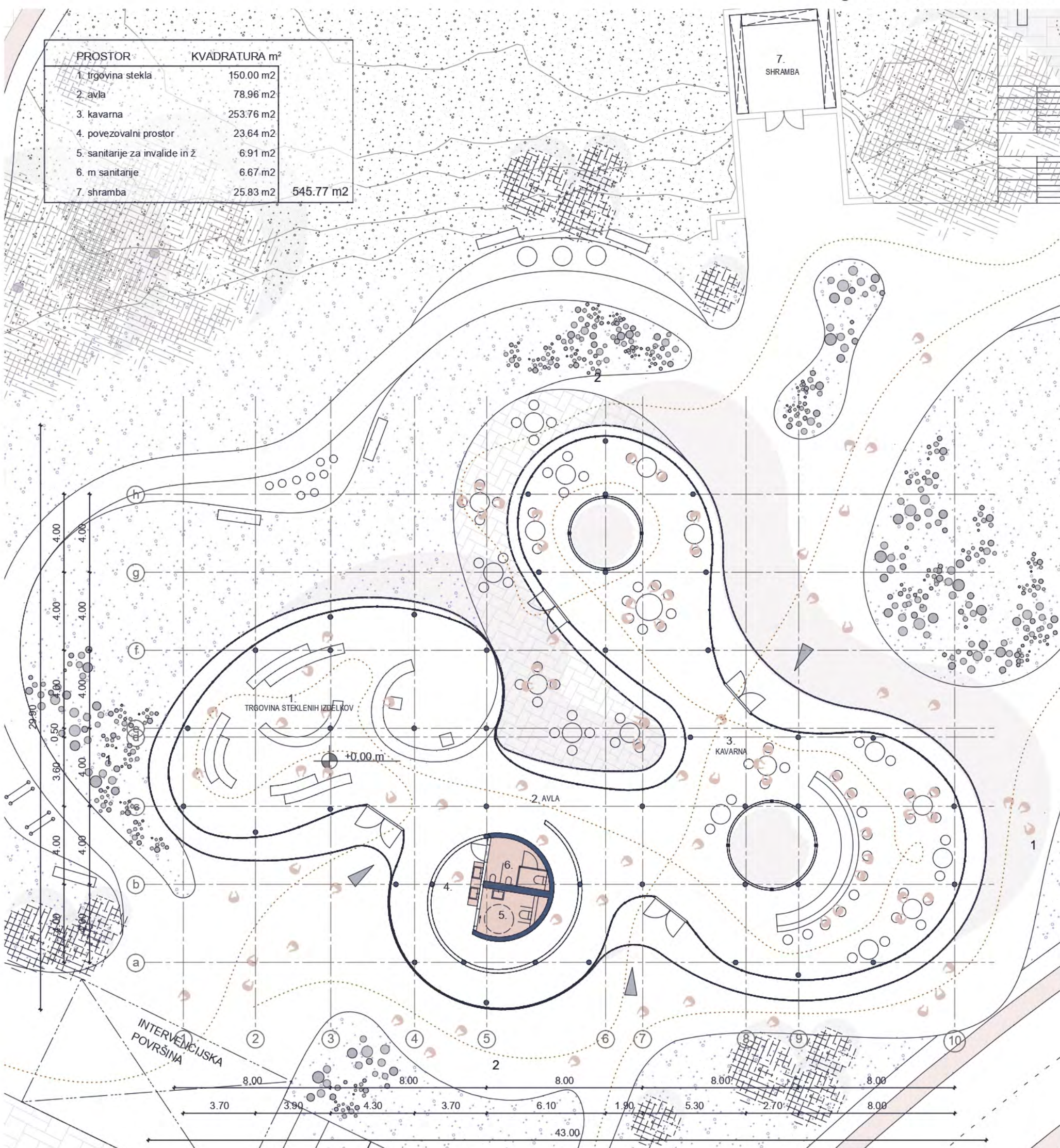
Novo stanje - rekonstrukcija - pogled na zahodno fasado

Pogled na zunanost paviljona - kavarna na levi in prodajalna steklenih izdelkov na desni

Trgovina steklenih izdelkov

PROSTOR	KVADRATURA m ²
1. trgovina stekla	150.00 m ²
2. avla	78.96 m ²
3. kavarna	263.76 m ²
4. povezovalni prostor	23.64 m ²
5. sanitarje za invalide in 2	6.91 m ²
6. m. sanitarje	6.67 m ²
7. shramba	25.83 m ²
	545.77 m ²